

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο.Π. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1.1. Να ορίσετε με συντομία τους παρακάτω ιστορικούς όρους:

- Μεγάλη ιδέα
- Κοινοβουλευτική δικτατορία (Κωλέττης)
- Στρατιωτικός σύνδεσμος

Μονάδες 12

A.1.2. Να αντιστοιχήσετε τα στοιχεία της στήλης Α΄ με τα στοιχεία της Στήλης Β΄ (δύο στοιχεία της στήλης Β΄ αντιστοιχούν με ένα στοιχείο της στήλης Α΄):

A	B
1. Φιλελεύθεροι	α. απεχθάνονταν τη διαρκή παρέμβαση του κράτους
2. Αντιβενιζελικοί	β. επιζητούσε ισότητα ευκαιριών
3. Αριστερά κόμματα	γ. κοινωνική γαλήνη
4. Ραλλικό κόμμα	δ. αύξηση των θέσεων εργασίας
5. Κόμμα του Θεοτόκη	ε. ζητούσε φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικροεισοδηματίες
	στ. στο πρόσωπο του βασιλιά έβλεπαν το σύμβολο της εθνικής ενότητας

A.2.1. α) Για ποιους λόγους η ΕΑΠ έλαβε υπόψη της τη διάκριση των προσφύγων σε αστούς και αγρότες, καθώς και τον τόπο προέλευσής τους; (Μονάδες 8) **β)** Κατά πόσο έγινε η εγκατάσταση των προσφύγων σύμφωνα με αυτή την λογική; (Μονάδες 6)

Μονάδες 14

A.2.2. α) Να αναφερθείτε στην έκρηξη και εξάπλωση της κρητικής επανάστασης το 1905 (μονάδες 6), **β)** Ποιο υπήρξε το έργο της προσωρινής κυβέρνησης της Κρήτης στο Θέρισο (μονάδες 4) και **γ)** Ποιος ήταν ο στόχος του Βενιζέλου δεδομένης της άρνησης των Μεγάλων Δυνάμεων να δεχτούν κατά τη χρονική αυτή στιγμή την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα (μονάδες 4);

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ Β΄

B1. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και τα στοιχεία που μπορείτε να αντλήσετε από τα παρακάτω παραθέματα να απαντήσετε στα ερωτήματα:

α) Με ποιους τρόπους προσπάθησε το ελληνικό κράτος να αντιμετωπίσει τη διεθνή οικονομική κρίση του 1932; (μονάδες 10)

β) Ποια μέθοδος επιλέχθηκε για να μπορέσει να συνεχιστεί το εξωτερικό εμπόριο κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης; (μονάδες 5)

γ) Ποιες υπήρξαν οι πολιτικές συνέπειες της κρίσης; (μονάδες 10)

Μονάδες 25

Πηγή 1

Όπως είναι γνωστό, η διεθνής κρίση του 1929 ξέσπασε αιφνιδιαστικά στον αισιόδοξο ουρανό της οικονομικής σταθεροποίησης των ετών 1927 -1928. [...]

Όμως μεταξύ των κύκλων του κεφαλαίου, η ιδέα ότι η σταθερότητα της δραχμής θα μπορούσε, με όλα αυτά, να διατηρηθεί, θεωρήθηκε γενικώς ως απολύτως απραγματοποίητη. Αυτό δημιούργησε μεταξύ των κεφαλαιούχων ένα ρεύμα φυγής εμπρός στο εθνικό νόμισμα. Όλοι επιδίωκαν να μετατρέψουν το κεφάλαιό τους σε χρυσό ή σε ξένο νόμισμα. Αποτέλεσμα ήταν να εξανεμιστεί σε ελάχιστο χρονικό διάστημα το αντίστοιχο κάλυμμα της Τραπεζής της Ελλάδος. Από τα 38,9 εκατομμύρια δολάρια το 1930, το κάλυμμα έφθασε μόλις τα 2,5 εκατομμύρια στις αρχές του 1932. Εμπρός σ' αυτήν την κατάσταση, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να θέσει μία σειρά συναλλαγματικών περιορισμών για την προστασία του εθνικού νομίσματος [...] που άρχισαν να επιδρούν περιοριστικά και πάνω στην όλη κίνηση του εξωτερικού εμπορίου. Οι εισαγωγές άρχισαν να καθυστερούν χρονικά και να περιορίζονται ποσοτικά από τη διαθέσιμη από την Τράπεζα της Ελλάδος ποσότητα

ξένου συναλλάγματος. Κάθε μείωσή του εις χρυσόν και συνάλλαγμα καλύμματος της Τραπεζής οδηγούσε αναπόφευκτα σε περιορισμούς επί των εισαγωγών.

Κ. Βεργόπουλος, «Εθνικισμός και οικονομική ανάπτυξη. Η Ελλάδα στο μεσοπόλεμο», Έξαντας, Αθήνα 1979

Πηγή 2

Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ιδίως μετά τη μεγάλη οικονομική κρίση του 1929, αμφισβητήθηκαν σοβαρά οι συνταγματικοί και κοινοβουλευτικοί θεσμοί σε χώρες της Ευρώπης όπου οι θεσμοί αυτοί δεν είχαν ακόμη δοκιμαστεί σε περιόδους κοινωνικών αναστατώσεων και φυσικά σε χώρες χωρίς άξια λόγου συνταγματική και κοινοβουλευτική παράδοση. Έδαφος φαινόταν να κερδίζει την εποχή αυτή το ολοκληρωτικό κράτος. [...]

Η οικονομική κρίση του 1929 που έπληξε την Ελλάδα με κάποια καθυστέρηση επιδείνωσε το πολιτικό πρόβλημα. Έτσι, η αποχώρηση του Βενιζέλου από την εξουσία, ύστερα από τέσσερα χρόνια διακυβέρνησης της χώρας, εγκαινίασε άλλη μία περίοδο τετραετούς ανωμαλίας που κατέληξε στην επιβολή δικτατορίας το 1936. [...] Η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου (όπως ονομάστηκε από τον ιδρυτή της, από την ημέρα εγκαθιδρύσεώς της) υπήρξε καθεστώς αστυνομικό, αντικομμουνιστικό και αντικοινοβουλευτικό, με πρόσοψη φασιστική και δύο πόλους εξουσίας, τον δικτάτορα και τον βασιλιά.

Ι. Σ. Κολιόπουλος, Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία 1789 -1945, εκδ. Βάνιας

B2. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και τα στοιχεία που μπορείτε να αντλήσετε από το παρακάτω παράθεμα να απαντήσετε στα ερωτήματα: Ποια υπήρξε η κατάσταση της ελληνικής βιομηχανίας

- α) στα αμέσως μετά την ανεξαρτησία χρόνια μέχρι το 1870;**
β) μετά τους Βαλκανικούς πολέμους;

Μονάδες 25

Πηγή 1

Έτσι, τα πρώτα βήματα της ελληνικής βιομηχανίας στράφηκαν γύρω από τους ακόλουθους άξονες:

- α) τα λιμάνια –την Ερμούπολη αρχικά και τον Πειραιά στη συνέχεια – με την ίδρυση μηχανουργείων που εκτελούσαν επισκευαστικές και κατασκευαστικές εργασίες.
β) την αγροτική παραγωγή και την εκμηχάνισή της, μία διαδικασία αργή που όμως τροφοδότησε την παραγωγή μηχανοκατασκευαστικών μονάδων.
γ) την μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων (αλευροβιομηχανία, εσπεροβιομηχανία, βάμβακος, οινοποιία κ.α.)

δ) την παραγωγή καταναλωτικών αγαθών με κυρίαρχους τους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας και των ειδών διατροφής.

ε) την εξορυκτική δραστηριότητα με πρόδρομη και κυρίαρχη τη μονάδα του Λαυρίου. [...]

Ωστόσο, σε συνθήκες μιας μικρής εγχώριας αγοράς στην οποία το εισόδημα των αστικών λαϊκών στρωμάτων συμπιεζόταν από την υψηλή έμμεση κυρίως φορολογία και τους υψηλούς δασμούς σε είδη πρώτης ανάγκης, οι βιομηχανίες ειδών μαζικής κατανάλωσης περιόρισαν την προσφορά τους σε λίγα, φθηνά, χαμηλής ποιότητας προϊόντα, όπως νήματα αριθμών 4 -24, δρίλινα υφάσματα και αλατζάδες, χοντρά σολοδέσματα για παπούτσια και ιμάντες και πράσινο σαπούνι. Η διαφοροποίηση της παραγωγής δυσχεραινόταν από ειδικότερα τεχνικοοικονομικά ζητήματα, όπως η εξειδίκευση μηχανημάτων και τεχνικών και η ποιότητα πρώτων υλών. [...]

Οι αλλεπάλληλοι πόλεμοι του διαστήματος 1912 -1922 δημιουργούσαν διαρκείς εμπλοκές, πρόσθεταν επιπλέον προσκόμματα σε οποιαδήποτε παρακινδυνευμένη επένδυση στη βιομηχανία, ανέτρεπαν ισορροπίες και επέτειναν την έλλειψη εργατικού δυναμικού. [...] Ωστόσο, με τον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο και τον Β΄ Βαλκανικό σημειώθηκε μία σημαντική αλλαγή: η Ελλάδα της εδαφικής και πληθυσμιακής καχεξίας –με τη συνεπακόλουθη οικονομική δυσπραγία και τις περιορισμένες δυνατότητες – μεταμορφώθηκε, ενσωματώνοντας διπλάσια έκταση και πληθυσμό, με εύρωστα οικονομικά κέντρα και νέες πλουτοπαραγωγικές πηγές.

Μαρία Μαυροειδή, «Εμβριώδης βιομηχανία, μισθωτή εργασία και μετανάστευση στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα, 1893 -1912, Από τη χρεωκοπία στην ανάκαμψη», Ελευθεροτυπία –Ιστορικά.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ - ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΚΑΡΑΠΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

